

LÜGATÇE

abluka, obsidiō, ūnis, *f.*
 abluka etmek, obsideō, ėre,
 sedi, sēssum; cingō, ere,
 cinxī, cinctum; circumveniō.
 ablukayı kaldırmak, terk et-
 mek *veya* ablukadan vaz
 geçmek, obsidiōnem relin-
 quō; obsidiōne dēsistō.
 ac olmak, ēsuriō, ėre.
 acaba.. mi, yoksa... mi, ut-
 rum... an.
 acaip, mirābilis, e.
 acele, celer celeris, celere;
adv. celeriter
 acele etmek, acele gitmek,
 properō, festinō, 1.
 acele ilerlemek, properō, 1;
 festinō, 1.
 acemi askerler, tirōnēs, *m. pl.*
 aci (haber v.s.), tristis, e; fū-
 nestus, a, um.
 acı çekmek: *patior, doli, passum*
 acınmak, misereor, ėri, *gen.*
 acıyorum, mē miseret.
 âciz, infirmus; invalidus, a, um.
 açık (= bedihi), manifestus,
 a, um; apertus, a, um.
 açık olmak, pateō, ėre.
 açıkça, apertē; plānē; mani-
 festō; certō.

açıklarına, contrā; ė regiōne,
gen.
 açılmak (denize-), nāvem sol-
 vō, ere, solvī, solūtum.
 açılığında ölmek, fame pe-
 reō, ėre, iī, itum.
 açlık, famēs, is, *f.*
 açıktır (= bedihidir), liquet;
 manifestum est.
 açlıkla, aç bırakarak düşür-
 mek, fame domō, 1.
 açmak, aperiō, ėre, aperī,
 apertum; (bir yol v.s.) pa-
 tafaciō, ere, fēcī, factum.
 ad, nōmen, inis, *n.*
 adında, nōmine.
 ada, insula, ae, *f.*
 adam, homō, inis, *m. f.*
 adam (asker) yerleştirmek
 (gemiye-), nāvem compleō,
 ėre, ēvī, ētum.
 adaylığını koymak (konsul-
 luk için-), cōnsulātum petō,
 ere, ivi *veya* ii, itum.
 âdet, mōs, mōris, *m.*
 âdet edinmemiş, insuētus, a,
 um.

âdet olmak, onu yapmak benim âdetimdir, id facere cōnsuēvī (cōnsuēscere, alışmak'tan *perf.*)
 âdetine göre, mōre, *gen.*
 âdetinde olmak, soleō, ēre, solitus.
 âdetler, Institūta, ōrum, *n. pl.*
 âdetlere riayet etmek, Institūtis ūtor, ī, ūsus.
 adım, passus, ūs, *m.*
 -adını vermek, nōminō, ī.; appellō, ī.
 âdi, turpis, *e.*
 âdil, iustus, a, um.
 — şartlar, aequae conditiōnēs.
 af, venia, ae, *f.*
 — etmek, veniam dō, ūre; ignōscō, ere nōvī, nōtum, *dat.*
 ağaç, arbor, oris, *f.*
 ağaçlık, silva, ae, *f.*
 ağarıyor (ortalık-), illūcēscit, illūxit.
 ağır (=yavaş), tardus, a, um; lentus, a, um; (yara, cisim v.s.), gravis, *e.*
 ağır ağır, gradātim, lentē.
 ağır silâhlı birlikler: legiōnārii kullanınız.
 ağır şartlar, iniquae conditiōnēs.
 ağırlamak (misafiri), afficiō, ere, lēci, fectum.
 ağırlık, pondus, eris, *n.*

ağırlıklar, impedimenta, *n. pl.*
 ağız, ōs, oris, *n.*; ostium, ī, *n.*; aditus, ūs, *m.*
 ağlamak, lacrimō, ī.
 ahlâk, ahlâki durum, mōrēs, um, *m. pl.*
 ahdetmek, iūrō, ī.
 ahlâk, ahlâki durum, mōrēs, um, *m. pl.*
 ahval ve şeraite nazaran, prō tempore et prō rē
 aile, familia, ae, *f.*
 bak, halk.
 ak, albus; candidus, a, um.
 akıllı, sapiens, entis; callidus, a, um. *ingeniosus.*
 akın yapmak, incursiōnem, excursiōnem faciō.
 akıntıya kapılmak, deliici; deferrī.
 akıntıya karşı, adversō flūmine.
 akıtmak (göz yaşı-), effundō, ere, fūdī, fūsum.
 akmak, fluō, ere, fluxī, fluxum.
 akşam, vesper, eris *ve* erī, *m.*; akşam üstü, akşam (vakti), vespere *veya* vesperī; ertesi akşam, postridīē vespere
 akşama doğru, sub vesperum.
 alâkadar eder, interest, rēfert (şahıs: *gen.*; yalnız şahıs zamirleri: meā, tuā, v.s.); attinet ad; pertinet ad.

alay (şaka), iocus, ī, *m.*
 — etmek, iocō, ī.; irrideō, ēre, risī, risum.
 — ederek *veya* olarak, iocāns *veya* per iocum.
 alçak, turpis, *e.*
 aldatmak, dēcipiō, ere, cēpī, ceptum; fallō, ere, fefellī, falsum,
 alelade bir vatandaş, prīvātus, ī, *m.*
 alev, flamma, ae, *f.*
 alevler içinde olmak, ārdeō, ēre, ārsī.
 aleyhlerinde, adversus; iniquus, a, um.
 alıkomak, deterreō (quōminus alabilir).
 alıp götürmek, auferō, auferre, abstulī, ablātum.
 alışık olmak, alışkın olmak, soleō, ēre, solitus.
 alışmamış, insuetus, a, um, *gen.*
 alışmış, assuetus ad; assuefactus ad.
 alkış, plausus, ūs, *m.*
 allah, deus, ī, *m.*
 allaha ısmarladık, valē (valēre'nin *imper.*)
 allaha ısmarladık demek, iubeū valēre.
 almak, (umumi kelime) capiō, accipiō, recipiō (kendisi için almak, mes. arma), sūmō, ere, sūmpsī, sumptum

(üzerine almak; mes. bellum), suscipiō (eliyle almak, yakalamak, tevkif etmek), comprehendō, ere, prehēdī, prehēnsūm (demir-), ancorās tollō, ere, sustulī, sublātum. (gemiye-), in nāvem excipiō.
 altın, aurum, ī, *n.*
 (= altın sikke), nummus, ī, *m.*
 altından yapılmış, aureus, a, um.
 -altına, sub, *acc.*; mes. sub arborem ligit.
 -altında, sub, *abl.*; mes. sub arbore sedet.
 Alman, Germanus, ī, *m.*
 Alpler, Alpes, *m. pl.*
 amir, praefectus, ī, *m.*
 amiral, praefectus classis.
 amiral gemisi, navis praetoria.
 ana yol, via; certum iter
 anahtar, clāvis, is, *f.*
 anane, mōs, mōris, *m.*
 ananesine göre, mōre, *gen.*
 âni, subitus; inopinātus, a, um.
 — olarak, subitō.
 anlamak, intellegō, ere, lēxī, lēctum.
 anlaşma, foedus, eris, *n.*
 — yapmak, foedus faciō; feriō, ire.
 — mucibince, ex foedere.

anlaşmak, anlaşma yapmak, consentiō, ire, sensi, sensum
 anlatmak, narrō, 1.
 anne, māter, tris, f.
 ansızın, repente; subito
 Antakya, Antiochia, ae, f.
 Apollon, Apollo, inis, m.
 aptal, stultus, a, um.
 araba, currus, us, m.; plastrum, ī, n.
 arada bulunmak, arasında olmak, intercēdō, ere, cēssi, cēssum.
 aramak, quaerō, ere, quaesivī veyā quaesii, quaesitum; petō, ere; kitabı arıyorum, librum quaerō.
 arasında, inter, acc. (Gallialar-), apud Gallos.
 arız olmak (hastalık), afficiō, ere, fēci, fectum.
 arızalı, asper, era, erum.
 Aristeides, Aristidēs, gen., ī.
 arka, tergum, ī, n.
 arkada, arkadan, a tergō.
 arkadaş, amicus, ī, m.; comes, itis, m, f.
 arkadaşlık, amicitia, ae, f.
 arkasında, post, acc.; pōne, acc.
 artçı, novissimum agmen; novissimī.
 artçılık yapmak, agmen claudō, ere.
 artık iddia edemez, diutius simulāre nōn potest.

artmak, cresco, ere, crevi, erelum.
 arttırmak, augeō, ere, auxi, auctum.
 arzetmek (kendisini-), se obiciō, dat.; occurō, dat.
 arzu, studium, ī, n.; amor, ōris, m.; cupido, inis, f.
 arzu eden, arzusunda, arzulu, cupidus, a, um.
 arzu etmek, cupiō, ere, ivi, itum.
 arzusu hilâfına yaptı, invitus fēcit.
 asayışı temin etmek, pācō, 1.
 asil (= menşe), origō, inis, f.
 asılı durmak, asılı olmak, pendēō, ere, pependi
 asılsız, falsus, a, um.
 âsi, rebellis, e.
 asil, nōbilis, e.
 asker, miles, itis, m.
 — toplamak, dēlectum habēō, ere.
 — topluyor, dēlectus (militum) habētur.
 askere almak, cōnscribō, ere, scripsi, scriptum
 askerî kaput, sagum, ī, n.
 askerî kuvvet (büyük bir—), magnae copiae; (küçük bir—) exigua manus.
 askerlik etmek, stipendia mereō, ere; beş sene askerlik etmek, quīna stipendia mere.

askerlik çağındaki kimseler, iuventus (toplu olarak); qui arma ferre possunt (karşlı eli silâh tutanlar).
 askerlik hizmeti yapmak, stipendia mereō (stipendium, askerlik ücreti).
 askerlikten kaçınmak, militam dētrectō, 1.
 aslan, leō, ōnis, m.
 asma, vitis, is, f.
 asmak, suspendō, ere, pendī, pensum.
 (kendini—), sē suspendere,
 âsude, placidus, a, um.
 aşağı, inferior, ius.
 aşağı olmak (sayıca —), numerō inferiorēs esse.
 aşağı yukarı, ferē; circiter; pene;
 aşağı yukarı on, decem ferē, aşağı yukarı aynı zamanda, eūdem ferē tempore.
 aşağı yukarı on bin, ad decem milia
 aşağıya doğru, deorsum.
 aşağıya (duvardan-) kendini atmak, de mūrō sē deicere
 âşık, amens, antis.
 aşkına (tanrılar, allah-) sana yalvarıyorum, per ego tē deūs ōrō.
 at, equus, ī, m.
 at üstünde harbetmek, ex equis pugnō.
 atalar, māiōrēs, m. pl.

ateş, ignis, is, m.
 ateş ve kılıçla tahrip etmek, harabetmek, (omnia) ferrō ignique vastō.
 ateşe vermek, ūrō, ere, ussi ustum; incendō, ere, di, sum.
 atfetmek, attribuō, ere, uī, utum.
 atılan silâhlar, tela, ōrum, n. pl.
 atılganlık, audacia, ae, f.
 atılmak, (dışarı-), ēruō, ere, ruī, rūtum; effundor, ī, fusus sum.
 (ileri-), prōruō, ere ruī, rūtum.
 (-e doğru-), irruō in.
 (üzerine-), incidō, ere, cidi, cāsum (in)
 Atina, Athēnae, ārum, f. pl.
 Atinalılar, Athēniēnsēs, m pl.
 atla gitmek, equō vehor, ī, vectus sum.
 atlı, eques, itis, m.
 atmak, iaciō, ere, iēci, iactum; (geri-), reiciō, ere, iēci, iectum; respuō, ere spuī, sputum.
 (silâhı-), coniciō; mittō, ere. (yere-), abiiciō, ere, iēci, iectum.
 attan inmek, ex equō desiliō
 augur, augur, uris, m.
 av (= avlanan şey), praeda, ae, f.
 avdet, reditus; ūs, m.

avdet etmek, redeō, ĩre, ĩi,
itum.

ay (kamer), lūna, ae, f.

ay, mēnsis, is, m. ^{Surrectum}

ayagına, ayaklarına (kiralın-)

ad pedēs rēgis.

ayak, pēs, pedis, m.

ayak izi, vestigium, ĩ, n.

ayaklanma, sēditĳō, ōnis, f.

ayakta, pedibus.

ayıp, turpis, e.

ayırmak, sēiungō, ere, iūnxĳi,
iūnctum;

(= yarmak), discindō, ere,
scidĳi, scĳssum.

(= taksim etmek), partiō,
ĳre.

aykırı, contrā, acc.

aykırı hareket etmek (kanu-
na), violō, l.

aynı, ĳdem, eadem, idem; ĳdem
ac.

—soydas gelme, cognātus;
nēitū coniunctus, a, um.

—şekilde, aeque ac; haud
aliter ac.

—zamanda, simul; eōdem
tempore.

ayrılma profectĳō, ōnis, f.

ayrılmak, discēdō, ere, cēssĳi,
cēssum; sēiungō, ere, iūnxĳi
iūnctum.

— (bir ittifaktan), dēficiō,
ere, lēcĳi, fectum.

az, paucĳi, ae, a.

ne kadar az, quam paucĳi.
bir az, paulum; (comp. ile),
paulō.

çok az, parum, adv. (bölüm
gen'u ile isim olarak kul-
lanılır).

az bir müddet, paulisper.

az kalsın, minimum abest
quin.

az kıymet vermek, parvĳi
faciō.

az sonra, mox, brevĳi (tem-
pore b. anl.).

pek az (azıcık), sonra,
perbrevĳi.

azade (den-), vacuus; nūdā-
tus, a, um.

azaltmak, diminuō, ere.

azap vermek, cruciō, l.

azar azar, paulātim.

azatlı, libertus, ĳ, m.

azim, cōstantia, ae, f.

azimle, summā cōstantiā; obs-
tinātis animis.

aziz, cārus, a, um.

- arkadaşı, coniunctissimus.

azletmek, abrogō (imperium,
tribunatum) alicui.

baba, pater, tris, m.

baba yerinde (benim için-) idi,
prō parente mihi fuit.

Babil, Babylon, ōnis, f.

bağ, (üzüm bağı), vĳnētum,
ĳ, n.

bağ kütüğü, vitis, is, f.